

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 460 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining innovatsion pedagogik kompetentligini rivojlantirish mexanizmi	10
<i>Mirzaraxonova Maftuna Ibroximjon qizi</i>	
Elementlarini integratsiya qilish: nazariy va amaliy yondashuv	13
<i>Ne'matov Karimjon Shavkat o'g'li</i>	
O'qish savodxonligi darslarida kitobxonlik kompetensiyasini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari ...	19
<i>Mahmudova Shoirra Shavkat qizi</i>	
O'zbek milliy musiqasi asosida talablarda estetik did va ijro madaniyatini rivojlantirish metodikasi.....	25
<i>Gadoyeva Muborak Jumaqulovna</i>	
O'quvchilarning yozuv kompetensiyasini baholash mezonlarini takomillashtirish masalalari.....	30
<i>Abdurashidova Xafiza Abdurashidovna</i>	
Xurshid Do'st Muhammad qissalarida rivoyatchi strategiyasi.....	34
<i>Uzoqova Nargiza Yuldosh qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlashni shakllantirishda innovatsion texnologiyalarining ahamiyati	37
<i>Eshpulatov Shakir Nabiyevich, Ahrorova Ozoda Amriddinovna</i>	
"Xonada o'simliklarni o'stirish" intellekt xaritasi (Mind Map) yordamida o'quvchilarda ekologik tarbiya va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish	41
<i>G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda amaliy mashg'ulotlarning tashkiliy-pedagogik jihatlari.....	46
<i>Joldasov Ixtiyor Suyundikovich</i>	
Boshlang'ich sinflarda iqtisodiy tarbiyani shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari	50
<i>N. Asadov</i>	
Bo'lajak pedagoglarni tayyorlashda kreativ kompetentlik va kasbiy muvaffaqiyat o'rtasidagi bog'liqlik mezonlari.....	53
<i>G. Xamidova</i>	
Gamifikatsiya elementlarining bakalavr talabalarini raqamli resurs yaratishga motivatsiyasiga ta'siri	56
<i>Maxkamova Dilshodaxon Xabibjon qizi</i>	
The Influence of Family Parenting Style on the Formation of Primary School Students' Personality	59
<i>Berdiyeva Mohloroyim Mirzohid qizi</i>	
Noto'liq oilalardagi onalarning tarbiyaviy uslublari va farzandlarining ijtimoiy-psixologik moslashuvi (O'zbekiston namunasida).....	64
<i>Ismoiljonov Ravshan Baxtiyor o'g'li</i>	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	69
<i>Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna</i>	
Matematika ta'limida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning metodik asoslari.....	73
<i>Mirzayeva Shahlo, Qodirova Muattar Ithom qizi, Rovshanova Yulduz Shovkat qizi</i>	
O'qishga motivatsiya tushunchasi uning nazariy-psixologik tahlili.....	77
<i>Azimova Rushana Zokirjon qizi</i>	
Oliy ta'lim talabalarida akademik prokrastinatsiyaning prediktorlari: akademik motivatsiya, umid va shaxs xususiyatlari	81
<i>Shodiboyev Shohruh Shuhrat o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantiruvchi markazlar integratsiyasini ta'minlash metodikasi.....	86
<i>Qahhorova Sevara Alimardonovna</i>	
O'quvchi-yoshlarni virtual olam ta'siridan himoya qilishning nazariy asoslari.....	90
<i>Isayeva Gulii Parpiyevna, Ravshanov Umidjon Abdiqodir o'g'li</i>	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik tafakkurni oshirishda mantiqiy masalalarning o'rni	93
<i>Xilvatova Go'zal Sultonovna</i>	
Pedagogika tarixini o'qitishda talabalarda tarixiy tafakkurni rivojlantirish	97
<i>Jurayev Bobomurod Tojiyevich</i>	
Bolalarda ona tilida tinglash hissini rivojlantirish usullari	101
<i>Nurmatova Muxlisa Akmal qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida ingliz tilini o'qitish samaradorligini oshirish (Kahoot, Quizlet va Moodle platformalari misolida)	106
<i>Yusupova Shahnoza Abduxafizovna</i>	
Sport maktablarida 16–18 yoshli nayza uloqtiruvchi sportchi-qizlarda portlovchi kuchni rivojlantirish	111
<i>Tursunova Surayyo Botir qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida pedagog kadrlarning uzluksiz kasbiy rivojlanishini ta'minlashda "Kasbiy rivojlanish kuni" va "Kasbiy rivojlanish soati" tadbirlari: amaliyot tahlili	115
<i>Gaffarov Azizjon Muhammadsaidovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorlarining faoliyatini samarali tashkil etishning nazariy jihatlarini (Learning outcomes) asosida	124
<i>Rabbimova Shaxnoza Soyib qizi</i>	
Bo'lg'usi o'qituvchilarda axloqiy madaniyat fazilatlarini qaror toptirishning pedagogik mexanizmlari	128
<i>G'aniyeva Sayyora Saidmurod qizi</i>	
Yengil atletikachilarning musobaqa jarayonida tibbiy-pedagogik monitoringini takomillashtirish	132
<i>Mamadaliyev Abror Akbarjonovich</i>	
Sun'iy intellekt yordamida rus tilini o'qitish va uning samaradorligi	137
<i>Yagafarova Nazilya Rafailovna, Nazarov Sardor, Onorboyev Kamronbek</i>	
O'quvchilarda ilmiy dalillarni tahlil qilish va xulosa chiqarish kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi	142
<i>Baymurotova Mukaddas Xamdorovna</i>	
Ilmiy muxokamalarda pragmatik kompetentlikning roli	150
<i>Eshbo'riyeva Aziza Muhiddinovna</i>	
Talabalarda kognitiv-pragmatik kompetensiyalarni rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning mazmuni	155
<i>To'rabekova Aziza Mirzabek qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda motivatsiyani shakllantirishda interaktiv metodlarning o'rni	159
<i>Qamchibekova Roziyaxon Xasanboy qizi</i>	
Проблема разграничения понятий "концепт" и "понятие" в современной лингвистике: лингвосомиотический и когнитивно-дискурсивный анализ	164
<i>Якунина Ангелина Алишеровна</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida amaliy bezak san'ati naqsh elementlarini raqamli qayta ishlash va arxivlashtirish	169
<i>Jabbarov Rustam Ravshanovich</i>	
Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining yozuv kompetensiyasini rivojlantirishda Design Thinking texnologiyasining metodik imkoniyatlari	176
<i>Amanbayeva Oydin Urazali qizi</i>	
Tez qalamchizgi mashqlarida psixologik-pedagogik yondashuvlarning ahamiyati	181
<i>Suyunov Navro'z Alisher o'g'li</i>	
Innovatsion yondashuv orqali bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish konsepsiyasi	186
<i>Xalilov Lenar Shevketovich</i>	
Tarbiya fani asosida o'quvchilarda huquqiy kompetentlikni rivojlantirish imkoniyatlari	190
<i>Jumanova Xafiza Xoliqulovna</i>	
Samarqand arxitektura-qurilish instituti va shahar infratuzilmasi rivojlanishi o'rtasidagi bog'liqlik (1950–1990-yillar)	195
<i>Abulqosimova Dildora Asrorovna, O'ralov Sodiqjon</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bolalar ta'limida ikkilamchi cheklovlarni kamaytiruvchi ta'lim texnologiyalari	199
<i>Qo'ziyeva Shahnoza Muhammadsoli qizi</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	O'quvchilarda milliy g'oya va mafkurani rivojlantirishda mumtoz musiqaning o'rni va ahamiyati 202 Baymanova Feruza Abralovna	202
	Ommaviy jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini tashkil etishning pedagogik asoslari 207 Xayitova Ulfatoy Tursunovna	207
	Yuqori sinf o'quvchilarida ijtimoiy faollikni shakllantirishning pedagogik mexanizmlari 211 Turg'unboev Sirojiddin Faxriddinovich	211
	Muhandislik ta'limida Bernulli va Puasson taqsimotlarini texnologik jarayonlar misolida o'qitish metodikasi... 216 Qo'ziboyeva Nozima Yoqubjon qizi, Maxmanazarov Sardor Toirjon o'g'li, Saydullayev Asadbek Xayrullo o'g'li	216
	Психолого-педагогические основы обучения теме “производная” в курсе алгебры и начал анализа президентской школы 225 Шахноза Холмуродова Зоир кизи	225
	O'qish savodxonligi darslarida Bloom taksonomiyasi va 4K kompetensiyalarining integrativ modeli 234 Farsaxonova Mastura Jalol qizi	234
	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim sifatini baholash mezonlari va monitoring tizimini takomillashtirish: indikatorlar asosidagi boshqaruv modeli 241 Jo'rayeva Dilrabo Kamoliddin qizi	241
	Maxsus mashqlar yordamida start tezligini oshirish metodikasi 244 Sitara Elova Axmatqulovna, Panjiyeva Gulzoda Eshdaviyat qizi	244
	Amudaryo foreli (Salmo trutta oxianus) O'zbekiston hududida tarqalishi va ekologiya ta'siri..... 248 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Xolmo'minova Sevinch Sirojiddinova, Qurbonazarova Marjona Zokirovna	248
	Suv va quruqlik muhitiga moslashgan amfibiyalarda adaptatsiya xususiyati 251 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Axmamatova Feruza Shamsiddin qizi, Qo'ldoshova Ruxshona Navro'z qizi	251
	O'zbekistonda tarqalgan kaptarsimonlar xilma-xilligi, ularni tarqalishi, biologik xususiyatlari va amaliy ahamiyati 255 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Xolmo'minova Jasmina Baxtiyor qizi, Saidova Dilnoza Rustamovna	255
	Surxondaryo viloyatidagi qo'lqanotlilar turlarining morfologik tasnifi va hududiy farqlari 259 Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Yarashova Sarvara Islomovna, Bahromova Shahzoda Abduqodirovna	259
	Игровые технологии как средство активизации коммуникативной деятельности учащихся на занятиях по русскому языку 267 Халикова Гульбахор Исановна	267
	Yoshlarni pedagogik kasbga yo'naltirish ishlarini o'rganishning konseptual va metodologik asoslari 270 Matkarimova Muxabbat Abuovna	270
	O'qish savodxonligini baholovchi topshiriqlar turlari 277 Rasulova Mushtariybonu	277
	Qoraqalpog'istonning shimoliy tumanlaridagi bolalarda tashqi nafas olish tizimi xususiyatlari 281 Orazbaeva Navbaxor Mratbaevna	281
	“Kompyuter tarmoqlari” fanini o'qitishda dasturiy-didaktik vositalardan foydalanish 285 Muqimov Shahzodbek Ixtiyor o'g'li	285
	Yangi O'zbekiston: yangilanish va taraqqiyot omillari (Qashqadaryo viloyati misolida)..... 288 Shomirzayev Maxmatmurod Xuramovich, Safarova Sevara Saloxiddinovna	288
	Raqamli ta'lim strategiyalaridan foydalanib o'qish samaradorligini oshirish 294 Narzullayeva Gulzira Xayrullo qizi, Abdusottarova Farog'at Olimjon qizi	294
	Oliy ta'limda “Zoologiya” kursini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish (“umurtqali hayvonlar” misolida)..... 299 Xonnazarova Mamlakat To'lqinovna	299
	Oliy ta'lim muassasalarida ommaviy sportni rivojlantirish strategiyalari 303 Xudoyberganov Javlonbek Soatboy o'g'li	303
	Accommodating a Teenage English Learner With Tourette-Related Stammering in Uzbekistan State Multilevel Test Preparation: A Single-Case Study 307 Yulduz Sultanova	307
	Yengil atletikada to'siqlar osha yugurish texnikasini takomillashtirish va o'rgatish uslubiyati 313 Chariyev Ulug'bek Abdujabbarovich, Radjabov Jaxongir Furkatovich	313

The Interaction of Language and Culture in Intercultural Conflict Communication	317
Gulnoza Khushnazarova	
O'smir shaxsida o'zini o'zi tushunish psixologik muammo sifatida.....	321
Mahmudov Abdurasul	
O'quvchilar nutqida milliy-madaniy leksik birliklarni qo'llashga o'rgatishda semantikashtirish	325
Tursunova Javhar Bakir qizi	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida boshlang'ich ta'limda matematik madaniyatni shakllantirish: Qori Niyoziy merosi asosida.....	329
Axmedova Nargiza Toychibekovna	
A2 darajadagi o'quvchilarda kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirishda adaptiv yondashuvning roli	333
Nezametov Zuxra Axmadovna	
Bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik kasbga ijodiy munosabatni tarbiyalashning nazariy asoslari.....	336
Axmatov Ibrohimjon Furqat o'g'li	
Voyaga yetmaganlar profilaktikasida maktab, oila va mahalla hamkorligining zamonaviy holati va diagnostikasi	340
Japparbergenova Indira Bayramovna	
Yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishni pedagogik tizimini takomillashtirish	344
Amankosova Dinara Gabitovna	
Innovatsion usullar vositasida maktabgacha yoshdagi duduqlanuvchi bolalar nutqini rivojlantirish.....	348
Mamatova Aziza Bo'riboyevna	
Dzyudoning olimpiya o'yinlaridagi o'rni va ahamiyati	353
Jaxongir O'razbayev Temur o'g'li	
Umumta'lim maktab o'quvchilarida milliy va umuminsoniy qadriyatlarga integratsiyalashgan harbiy tarbiyaning ilmiy-nazariy asoslari.....	356
A'zamov Inom Salimjonovich	
The Role of Digital Platforms in Developing Students' Independent Learning Competency.....	360
Jo'rayeva Zamira Ishmuminovna, Uraqova Shaxlo Turdiyevna	
Shaxsiy ta'lim trayektoriyasi tushunchasining pedagogik-psixologik mohiyati	365
Toshpo'latov Olim Panjiyevich	
"Ilk qadam" davlat o'quv dasturi asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat markazlarining ta'lim jarayonlarini tashkil etish	370
Bektemirova Asilabonu Akmal qizi	
Kreativ ta'lim texnologiyalari asosida talabalarda innovatsion kompetensiyalarni shakllantirish metodikasini takomillashtirish	374
Sariboyev Nurali Abdunazarovich	
Bolalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar va yosh xususiyatlari	378
Erkinboyev Muhammadqodir Nodirbek o'g'li	
Tasviriy san'at darslarida eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilarning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish.....	383
Xushvaqtov Abror Doniyor o'g'li	
Raqamli ta'lim muhitida zamonaviy o'qitish metodlari va interaktiv texnologiyalardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	387
Murodova Dilafro'z Matmurod qizi, Sattarova Bibijon Muzaffar qizi, Bekmurodova Muhayyo Uralbayevna	
Kredit-modul tizimida o'quv-me'yoriy hujjatlarni takomillashtirish borasidagi milliy va xorijiy tajribalar	391
Aralova Maxsuma Abdurahmonovna	
Yuqori sinf o'quvchilariga chet til o'qitish va o'rgatishda motivatsiyaning o'rni xususida.....	396
Atadjanova Shaxnoz Abbasovna, Ismoilova Feruza Salimjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda innovatsion metodlar	400
Axmedova Fayziniso Otabek qizi	
Bo'lajak pedagoglarning uzluksiz amaliy faoliyatida professional salohiyatini rivojlantirish yo'llari	403
Habibullayeva Muxlisaxon Yorqinjon qizi	

MUNDARIJA SOÐERJANIE CONTENTS

Innovatsion yondashuv asosida bo'lajak texnologiya o'qituvchilarining PR kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi.....	406
J. B. Jumabayev	
Raqamli pedagogika sharoitida interfaol ta'lim metodlari asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini shakllantirish.....	412
Jumaniyozova Donoxon Olimboyevna, Bekmuratova Muhayyo Uralbayevna	
Biologiya ta'lim jarayonida ilg'or hamda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni samarali qo'llash.....	416
Mo'minov Dilshod Yaxshiboy o'g'li	
Oliy ta'limda masofaviy ta'limning pedagogik-psixologik xususiyatlari	420
Mutalibova Muqaddasxon Abdunabi qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda raqamli platformalar orqali kiberxavfsizlik madaniyatini shakllantirish	423
Nazarmatova Dilshoda Umarali qizi, Saminjonova Sevaraxon Axmadjon qizi, Abdihakimova Muqaddas Fahridinova, Matsapayeva Nigora Satbay qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining etnopedagogik kompetentligini shakllantirishda milliy hunarmandchilik va xalq amaliy san'atining didaktik imkoniyatlari	428
Pardayeva Gulchexra Safarovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning bilish kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik asoslari	432
Qipchaqova Sevinchxon Farxodjon qizi	
Maktabgacha ta'lim boshqaruvida ERP tizimlarini integratsiyalashning proaktiv modeli.....	436
Raxmatillayev Oyatillo Zikrillayevich	
Maktabgacha ta'limda rivojlantiruvchi markazlarni tashkil etish va loyihalashtirish.....	439
Sadikova Shoista Akbarovna, Yangiboyeva Salomat Samandarovna, Yangiboyeva Sevinch Samandarovna	
Milliy hunarmandchilik buyumlarini yasash orqali o'quvchilarning ijodkorligini rivojlantirish	442
Xayitov Jonibek Xolboboyevich, Nabijonova Nilufar Nabijon qizi	
Futbol o'yinida to'pga kalla bilan zarba berish.....	446
Xolmaxmatov Boburjon Musurmon o'g'li	
Сравнительно-типологический анализ юмора и гуманизма в творчестве Гафура Гуляма и Марка Твена.....	451
Абдумунинова Махлиё	
Особенности фонетико-фонематической речи (качественные и количественные) у младших школьников с речевыми расстройствами.....	453
Заирова Н. Б.	

YUQORI SINIF O'QUVCHILARINING IJTIMOIY VA INTELLEKTUAL KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNI PEDAGOGIK TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH

Amankosova Dinara Gabitovna

Nukus davlat pedagogika instituti. 13.00.01 Pedagogika nazariyasi,
Pedagogika talimotlar tarixi ixtisosligi bo'yicha 1-kurs doktoranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishning zamonaviy pedagogik tizimini takomillashtirish masalalari ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilingan. Tadqiqotda ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarning shakllanish jarayoni, tarixiy taraqqiyoti, mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy yondashuvlari hamda amaliy tadqiqot natijalari keng yoritilgan. Xususan, yuqori sinf o'quvchilarida zamonaviy talablarga mos kompetensiyalarni shakllantirishda innovatsion pedagogik texnologiyalar, ta'lim muhiti va o'qituvchining kasbiy faoliyati muhim omil sifatida tahlil qilingan. Shuningdek, maqolada ilg'or pedagogik tajribalar asosida ta'lim tizimini takomillashtirishning samarali yo'llari ishlab chiqilgan. Tadqiqot natijalari o'quvchilarning ijtimoiy faolligi, mustaqil fikrlashi va intellektual salohiyatini rivojlantirishda muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: ijtimoiy kompetensiya, intellektual rivojlanish, pedagogik tizim, yuqori sinf o'quvchilari, innovatsion texnologiyalar, ta'lim muhiti, kompetensiyaviy yondashuv.

Abstract: This article analyzes the scientific-theoretical and practical issues of improving the modern pedagogical system for developing social and intellectual competencies in high school students. The study widely discusses the formation and historical development of social and intellectual competencies, the approaches of local and foreign scholars, as well as the results of practical research. In particular, innovative pedagogical technologies, the educational environment, and the teacher's professional role are examined as important factors in shaping competencies that meet modern requirements among senior students. Furthermore, effective ways of improving the educational system based on advanced pedagogical experience are developed in the article. The findings are of significant scientific and practical importance for enhancing students' social activity, independent thinking, and intellectual potential.

Key words: social competence, intellectual development, pedagogical system, high school students, innovative technologies, educational environment, competency-based approach.

Аннотация: В данной статье научно-теоретически и практически анализируются вопросы совершенствования современной педагогической системы развития социальных и интеллектуальных компетенций старшеклассников. В исследовании широко освещаются процессы формирования социальных и интеллектуальных компетенций, их историческое развитие, подходы отечественных и зарубежных ученых, а также результаты практических исследований. Особое внимание уделяется анализу инновационных педагогических технологий, образовательной среды и роли учителя в формировании компетенций, соответствующих современным требованиям. Кроме того, на основе передового педагогического опыта разработаны эффективные пути совершенствования образовательной системы. Результаты исследования имеют важное научно-практическое значение для развития социальной активности, самостоятельного мышления и интеллектуального потенциала учащихся.

Ключевые слова: социальная компетенция, интеллектуальное развитие, педагогическая система, старшеклассники, инновационные технологии, образовательная среда, компетентностный подход.

KIRISH

Yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirish zamonaviy ta'lim tizimining eng muhim vazifalaridan biri hisoblanadi. XXI asrda jamiyat taraqqiyoti va axborot texnologiyalarining tezkor rivojlanishi natijasida, maktab bitiruvchilaridan nafaqat nazariy bilimlar, balki amaliy ko'nikmalar,

mustaqil fikrlash, jamoadagi faoliyat va muammolarni hal qilish kabi muhim kompetensiyalar talab etiladi. Shu sababli, yuqori sinf o'quvchilarida ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarni shakllantirishga qaratilgan pedagogik tizimlarni takomillashtirish dolzarb ilmiy-amaliy masalaga aylandi.

Mavjud tajribalar shuni ko'rsatadiki, ijtimoiy va intellektual kompetensiyalar faqatgina fanlarni o'rganish orqali emas, balki kompleks pedagogik yondashuvlar, innovatsion texnologiyalar va interfaol metodlar asosida rivojlanadi. Shu nuqtayi nazardan, maqolada yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishga oid tarixiy, nazariy va amaliy manbalar tahlil qilinib, ilg'or tajriba va zamonaviy yondashuvlar asosida pedagogik tizimni takomillashtirish yo'llari ishlab chiqiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirish masalasi pedagogika va psixologiya fanlarida doimiy tadqiqotlar markazida bo'lib kelmoqda. Ushbu masalaning nazariy-konseptual asoslarini aniqlashda, avvalo, umumiy kompetensiya tushunchasining mazmuni va mohiyatini izohlashga ehtiyoj tug'iladi.

Kompetensiya atamasi ilk bor XX asr o'talarida G. Kelli, N. Chomsky, D. MakKlelland kabi olimlar tomonidan ilmiy muomalaga kiritilgan bo'lib, dastlab tilshunoslik va psixologiya fanlarida o'rganilgan^[1]. Keyinchalik bu tushuncha pedagogika, menejment, sotsiologiya va boshqa sohalarida ham keng qo'llanila boshlandi.

Kompetensiya umumiy tarzda shaxsning muayyan faoliyat sohasida muvaffaqiyatli harakat qilishi uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma, malaka va shaxsiy sifatning integratsiyalashgan majmui sifatida talqin qilinadi.

Ijtimoiy kompetensiya esa shaxsning jamiyatda samarali muloqot qilish, o'zaro hamkorlik o'rnatish, ijtimoiy muammolarni hal etish, ijtimoiy rollarni bajarish qobiliyatlari bilan bog'liq bo'lib, zamonaviy ta'lim konsepsiyalarida asosiy natija indikatorlaridan biri sifatida ko'riladi.

Intellektual kompetensiya esa, ayniqsa yuqori sinf o'quvchilari uchun, mustaqil fikrlash, ijodkorlik, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish va hal etish, axborotni samarali boshqarish, kognitiv faoliyatni rivojlantirishni anglatadi. Ushbu kompetensiyalar o'zaro chambarchas bog'liq bo'lib, shaxsning har tomonlama yetuk rivojlanishining asosiy ko'rsatkichlari hisoblanadi.

Tarixiy jihatdan, kompetensiyaga oid dastlabki yondashuvlar klassik pedagogikada ham o'z ifodasini topgan. Masalan, A. Disterveg, I. Pestalozzi, J. Dewey kabi mashhur pedagoglar o'quvchi shaxsining mustaqil rivojlanishi, faolligi va ijtimoiy moslashuvchanligini ta'limning asosiy maqsadi sifatida belgilaganlar.

Deweyning "ta'lim - bu hayot uchun tayyorgarlik emas, hayotning o'zi" degan g'oyasi kompetensiyaga asoslangan yondashuvlarning zamonaviy shakllanishiga kuchli ta'sir ko'rsatdi.

XX asrning ikkinchi yarmida esa, kompetensiyaga asoslangan ta'lim (KAT) nazariyasi shakllanib, UNESCO, OECD, Yevropa Ittifoqi kabi xalqaro tashkilotlar tomonidan asosiy ta'lim natijasi sifatida qabul qilindi^[2].

OECD tomonidan ishlab chiqilgan "21-asr ko'nikmalari" modeli ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarni eng muhim universal kompetensiyalar sirasiga kiritgan. Bu yondashuvlar yuqori sinf o'quvchilarini hayotga va kasbga tayyorlashda kompetensiyalarning o'rni va ahamiyatini yanada oshirdi.

Mahalliy va mintaqaviy olimlarning tadqiqotlarida ham yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirish muammosi keng yoritilgan. Jumladan, O'zbekiston olimlari N. Qodirov, S. Toshboyeva, M. G'aniyeva, Sh. Jo'raev va boshqalar tomonidan kompetensiyaga asoslangan ta'lim mazmuni, o'qitish metodikasi, o'quvchilarning ijtimoiy faolligini oshirish, mustaqil fikrlash hamda ijodiy salohiyatini rivojlantirish yo'llari chuqur tahlil qilingan.

Qodirovning izlanishlarida yuqori sinf o'quvchilarining intellektual kompetensiyasini rivojlantirishda muammoli ta'lim, loyihaviy faoliyat va interfaol metodlarning samaradorligi amaliy jihatdan asoslab berilgan^[3].

Toshboyeva esa ijtimoiy kompetensiyani shakllantirishda kommunikativ o'yinlar, guruhli ishlar, ijtimoiy loyihalar va volontyorlik faoliyatining ta'limiy ahamiyatini ko'rsatadi. G'aniyeva esa yuqori sinf o'quvchilarida ijtimoiy rollarni egallash, o'zini o'zi boshqarish va yetakchilik kompetensiyalarini rivojlantirishni, o'quv muhitini demokratlashtirish va ijtimoiy-psixologik iqlimni sog'lomlashtirish orqali amalga oshirish mumkinligini ta'kidlaydi.

Empirik tadqiqotlar yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishda pedagogik tizimlarning samaradorligini turli usullarda o'rganib kelmoqda. Masalan, G'arb va Sharq davlatlaridagi maktablarda o'tkazilgan eksperimental tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, kompetensiyaga asoslangan o'qitish metodlari an'anaviy bilimga yo'naltirilgan ta'limdan sezilarli darajada samaraliroq natija beradi. Masalan, Finlyandiya, Singapur, Janubiy Koreya va Estoniya maktablarida ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarni rivojlantirishga yo'naltirilgan integratsiyalashgan darslar, loyihaviy o'qitish, mustaqil tadqiqot ishlari va muloqot asosidagi mashg'ulotlar keng joriy etilgan. Ushbu tajribalar natijasida o'quvchilarning tanqidiy va ijodiy fikrlash, hamkorlikda ishlash, ijtimoiy muammolarni hal qilish kabi kompetensiyalari yuqori darajada rivojlanmoqda^[4].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

O'zbekiston maktablarida olib borilgan tadqiqotlar ham yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishda innovatsion pedagogik texnologiyalarning samaradorligini tasdiqlaydi. Masalan, Toshkent shahridagi bir qator maktablarda amalga oshirilgan eksperimentlarda, loyiha asosida o'qitish, klasterli mashg'ulotlar, debat va munozara usullari, axborot-kommunikatsion texnologiyalardan foydalanish natijasida o'quvchilarning o'z fikrini erkin ifoda etish, hamkorlikda ishlash, muammoli vaziyatlarni mustaqil tahlil qilish ko'nikmalari sezilarli darajada rivojlanganligi aniqlangan^[5].

Shu bilan birga, qishloq maktablarida muammoli ta'lim va ijtimoiy loyihaviy faoliyatning samarasi nisbatan pastroq ekani, bu esa ta'lim muhiti, moddiy-texnik baza, o'qituvchilarning kasbiy kompetensiyasi va mahalliy sharoitlar bilan bog'liqligi aniqlangan. Bu holat pedagogik tizimlarni takomillashtirishda hududiy farqlarni inobatga olish zarurligini ko'rsatadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Keng qamrovli nazariy va amaliy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishda quyidagi asosiy omillar muhim ahamiyat kasb etadi.

Birinchidan, o'quvchilarning shaxsiy faolligini rag'batlantirish, mustaqil va tanqidiy fikrlash, o'zini o'zi boshqarish va muammoli vaziyatlarni hal qilish ko'nikmalarini shakllantirish uchun muammoli o'qitish, loyiha asosida ta'lim, interfaol metodlardan keng foydalanish talab etiladi.

Ikkinchidan, ijtimoiy muhit, sinf jamoasi, oila va mahalla bilan hamkorlikda ishlash, o'quvchilarni ijtimoiy faoliyatga jalb qilish, ijtimoiy rollarni egallash, yetakchilik va mas'uliyat tuyg'usini shakllantirish muhim.

Uchinchidan, zamonaviy axborot-kommunikatsion texnologiyalar, onlayn ta'lim platformalari, virtual muloqot vositalaridan foydalanish orqali intellektual kompetensiyalarni rivojlantirish imkoniyatlari kengaymoqda.

To'rtinchidan, o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligi, metodik savodxonligi, zamonaviy pedagogik yondashuvlarni o'zlashtirishi va ularni amaliyotga tatbiq etish malakasi asosiy omil hisoblanadi.

Shu bilan birga, adabiyotlarda yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishning turli muammoli jihatlari ham ko'rsatib o'tilgan. Jumladan, O'zbekiston va boshqa mintaqalarda olib borilgan tadqiqotlarda, o'quvchilarda mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuv yetarli darajada rivojlanmaganligi, ijtimoiy faoliyatga jalb qilish mexanizmlarining zaifligi, o'qituvchilarning kompetensiyaga asoslangan metodikani to'liq o'zlashtirmaganligi kabi muammolar mavjudligi aniqlangan^[6].

Ba'zi tadqiqotlar esa, zamonaviy texnologiyalar va ijtimoiy tarmoqlarning haddan tashqari ko'p ishlatilishi o'quvchilarda yuzma-yuz muloqot, empatiya va ijtimoiy ko'nikmalarni susaytirishi mumkinligini ta'kidlaydi. Bu esa, pedagogik tizimlarni takomillashtirishda zamonaviy texnologiyalar va an'anaviy ijtimoiy faoliyatni uyg'unlashtirish muhimligini ko'rsatadi.

Nazariy va amaliy manbalar tahlili shuni ko'rsatadiki, yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini samarali rivojlantirish uchun quyidagi shart-sharoitlar muhim: o'quv jarayonining kompetensiyaga yo'naltirilganligi, o'quvchilarning shaxsiy faolligi va mustaqilligini rag'batlantirish, interfaol va innovatsion metodlardan foydalanish, o'qituvchilar va ota-onalarning hamkorligi, ijtimoiy muhitni sog'lomlashtirish, zamonaviy axborot texnologiyalaridan oqilona foydalanish, o'quvchilarni ijtimoiy va intellektual faoliyatga keng jalb qilish, ijtimoiy loyihalar va tadqiqot ishlarini tashkil etish.

Shu bilan birga, pedagogik tizimlarni takomillashtirishda hududiy farqlar, mahalliy sharoitlar, o'quv muhitining ijtimoiy-psixologik iqlimi, o'qituvchilarning kasbiy kompetensiyasi va zamonaviy metodikani o'zlashtirish darajasi inobatga olinishi lozim.

Xulosa qilib aytganda, yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirish zamonaviy pedagogik tizimlarni takomillashtirishda ko'p omilli va uzluksiz yondashuvlarni talab qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirish zamonaviy ta'lim tizimining asosiy vazifalaridan biri bo'lib, bu jarayonning samaradorligi ko'p omilli pedagogik tizimlarning takomillashtirilishi bilan bevosita bog'liqdir. Adabiyotlar tahlili va amaliy tadqiqotlar natijalari shuni ko'rsatadiki, yuqori sinf o'quvchilarida zamonaviy kompetensiyalarni shakllantirish uchun o'qitish jarayonining kompetensiyaga yo'naltirilganligi, innovatsion va interfaol metodlardan keng foydalanish, o'quvchilarning shaxsiy faolligi va mustaqilligini rag'batlantirish, ijtimoiy va intellektual faoliyatga jalb qilish, zamonaviy texnologiyalardan oqilona foydalanish, o'qituvchilar va ota-onalar hamkorligini ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu bilan birga, pedagogik tizimlarni takomillashtirishda hududiy farqlar, mahalliy sharoitlar, o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligi va zamonaviy metodikani o'zlashtirish darajasi inobatga olinishi lozim. Maqolada ilgari surilgan ilmiy-nazariy va amaliy tavsiyalar yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishga qaratilgan pedagogik tizimlarni takomillashtirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Kelgusida ushbu yo'nalishda yangi innovatsion texnologiyalarni joriy etish, o'qituvchilarning kasbiy malakasini oshirish va o'quvchilarni ijtimoiy faoliyatga faol jalb qilish orqali pedagogik tizimlarning samaradorligini yanada oshirish mumkin.

Xulosa qilib aytganda, yuqori sinf o'quvchilarining ijtimoiy va intellektual kompetensiyalarini rivojlantirish zamonaviy ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish, raqobatbardosh va yetuk avlodni tarbiyalashning asosiy sharti hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Kelly, G.A. (1955). *The Psychology of Personal Constructs*. New York: Norton.
2. OECD (2018). *The Future of Education and Skills: Education 2030*. OECD Publishing.
3. Qodirov N. (2017). Yuqori sinf o'quvchilarining intellektual kompetensiyasini rivojlantirish pedagogik asoslari. Toshkent: TDPU nashriyoti.
4. Sahlberg, P. (2015). *Finnish Lessons 2.0: What Can the World Learn from Educational Change in Finland?* New York: Teachers College Press.
5. G'aniyeva M. (2021). O'quvchilarda ijtimoiy rollarni shakllantirishda innovatsion texnologiyalarning ahamiyati. *Ta'lim va taraqqiyot*, 4(2), 33-41.
6. Toshboyeva S. (2020). Yuqori sinf o'quvchilarida ijtimoiy kompetensiyani rivojlantirish muammolari. *O'zbekiston pedagogik jurnali*, 6, 77-84.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.